

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP.

ELŐFIZETÉSI ARAK: 1/1 évre 20 kor.,
1/2 évre 10 k., 1/4 évre 5 k. Egyes szám ára 8 f.

Felelős szerkesztő: Dr. Weisz Ignác.
Szerkesztő: Győri Imre.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Brassó, Kapu-utca 64. sz. — Telefon: 177.

A politika körül.

Brassó, szept. 3.

A csöpp Szerbiában megint nagy forrongások vannak. Gyorgye, a Balkán enfant terrible-je, ismét agyonpofozott egy embert s ezért haragszanak rá azok, akiknek ez Európa miatt kötelességük. Voltaképpen azonban nem ez az elégedetlenség oka, hanem más: a szerb-osztrák-magyar kereskedelmi szerződés hiánya, amelyet megéreznek a Drina mentén.

Ugy áll ugyanis a dolog, hogy az annexió zavarainak mámorában Szerbia egy hidalgó büszkeségével tagadott meg velünk minden közösséget. Tette pedig ezt abban a feltevésben, hogy ha baj lesz, majd segít a derék Oroszország és a bőkezű Atyuska. Azonban mi történt? Oroszország segítségstől, atyuskástól együtt sietett a kellő pillanatban visszavonulni és Szerbia egyszerre azon vette észre magát, hogy szava egyáltalán nem hallatszik a mennyországba.

Aztán megtörtént a diplomáciai békekötés és csend lett. Borzasztó csend, amelybe csak a magyar-osztrák vámon kívül rekedt marhák mélabus

bőgése s az önmagukba hizó sertések hiábavaló rőfögése vegyült. Tart pedig ez az állapot már körülbelül egy esztendeje. Világos tehát, hogy Szerbia forrong, mert kell a pénz, nagyon kell. És mindenkinek kell. Péter királynak is, meg Milovanovics külügyminiszternek. Ezért látogatta meg Milovanovics Aerenthal gróf kollégáját Bécsben s kérte a szerb marhák és sertések bebocsátását a monarchiába. — Hát csak hadd jöjjenek ők, Szerbia gyöngyei, egyetlen kulturanyaga a drinamenti Szerenisszimus országának.

Belső politikánk hihetetlen zavarosságában mindig erőteljesebben bontkozik ki vörös fonálul: a fuzió, melynek eszméjét az elmúlt évben Kossuth Ferenc többször fölvetette és melyet ha meg nem csinálnak, békés kibontakozás, do gozó parlament el nem képzelhető.

A románok nagyon ágálnak Apponyi Albert hittanítási rendelete ellen. Miután már kicsürtek-csavartak néhány törvényt, földézték egy pár nem exisztálható rendeletet, végül azt találták ki, hogy Apponyi rendelete nem is

Apponyié, hanem Tóth Jánosé, aki azt a miniszter háta mögött adta ki.

Erre a vad badarságra most energikusan megfelelt a miniszter, kijelentve egyúttal, hogy a román egyház ellenállásának semmi alapja nincsen. Ellenkezőleg a rendelet csak azt a minimumot kívánja, amit a magyar állam érdeke okvetlenül megkövetel. Ezt pedig számonkérni nemcsak joga, de kötelessége a kultuszkormányának.

Egyébként pedig, hogy a hittannak magyar nyelven való tanítását görögkeleti atyánkfiai nem tartják valami halálos kánoni vétségnek, vagy automiai sérelemnek, az kitűnik a napokban Kurticson tartott tanitógyűlés határozatából. Ezt a gyűlést Pop János aradi román püspök hívta össze, hogy a tanítók állást foglaljanak Apponyi Albert gróf kultuszminiszter népiskolai törvényének gyakorlati alkalmazása ellen. A tanítók határozatban kimondták, hogy az új rendelettel a tanítók helyzete nem olyan sötét, mint a hogyan gondolták és ezért nem foglalnak állást a törvény ellen. Azután a kultuszegylet pénzéből kiosztották a díjakat azoknak a tanítóknak, akik jó eredménnyel tanították a magyar nyelvet.

Elmélkedés egy halott királyról.

Irtá: Székula Jenő.

Hadd hulljanak alá a fehér orgonalevelek. Szálljanak a légbe ringva rengve, mint egy tavaszéji álom, fehér lehellet! . . . És e rozoga parasztszekéren ahogy bolyongok e csillagos májusi éjszakában, céltalanul, ismeretlen vidékeken, — zsongítsa el a mámor fáradt, pihenni vágyó testemet. . . .

Istenem, milyen különös is ez az éjszaka! Az iharfák bólogatnak az árokszélen. A lovak lassan, lépésben mennek. Fehér, ezüstös fényben uszik a vidék. Mint egy mesebeli álom. A kocsis szunyókál, a pipája kialvófélben. Távolról az unokák és békák zenéje.

Az ott a Fertő!

Hol járunk? Az országutról már régen letértünk! Minden oly fehér, ködös, áttetsző fényű, mintha ezüst szálakból lenne szöve minden.

A szekér most hirtelen megállott. A kocsisom hátrafordult és ostornyelével egy emelkedett dombra mutat:

— Az ottan a Baki hegye!

Szálljunk ki. Pihenjünk meg. Heveredjunk le a domb tővébe.

Baki hegy . . . Hol hallottam?

A kocsisom újra pipára gyújtott.

Hanyatt feküdve, belébámulok a csillagos ég végtelenségébe. Távolról — talán egy falusi korcsmából — cigányzene hallatszik. A boszorkányok éjszakája ez, amiről egy őszi estén egy vén cigánydajka mesélt.

A levegőt betölti a fehér, átlátszó orgonaillat.

. . . Most már emlékezem! Hét évszázaddal ezelőtt itten verekedett meg Salamon király a besenyőkkel. Milyen különös! Ő, aki talán a legkönnyelműbb volt és a legszomorubb sorsu minden magyar királyok között, akiket valaha Szilveszter koronájával királylyá avattak. . . . Lelkimmel káprázatok játszának. Zugó robajjal mintha hallanám a heutmoger lovaknak a patkócsattogását.

Mert összeveszett testvéreivel, Lászlóval és Gézával és azok rája uszították a besenyőket, hogy ne eresszék ki Mosony várából. Szegény fiatal király, mit csináljon? Ki fog verekedni azzal az ördögi cigány néppel? Felfogadott egy német örgrófit, Hernuhot, aki a krónikások följegyzése szerint egymaga

másfél mázát nyomott vala. A gróf meg is jelent a kitűzött időre, erős, vasba öltöztetett vitézekkel. Hanem amint meglátta a besenyőket, akik egy viharos éjszakán a Fertő mocsárból mindentől előmászta vala és ijesztő huhogással őt igen ijesztgették, — végignézte azt a beláthatatlan csordát, melynek formája minden volt, csak nem emberi, — rögtön elszállott a bátorsága.

Azt mondta a szegény királyfinak:

— Édes fiam! Ma nagyszombat van, én jó katolikus vagyok. Eredj és verekedjél magad. Majd ha baj lesz, a segítségemre jövök én is.

Ezzel szedte magát és összes vitézeivel együtt felvonult a Baki hegyére, — ahonnan tudvalevőleg igen szép kilátás nyílik.

Szegény magyar király, mit csináljon? Maga mellé vette Bátor Opost és viharedzett vitézeit, azután hajrá! be a világtalan éjszabába — neki az ördögök táborának. És szétverte a besenyőket, szerte a világba, hogy amint a krónikák írják, hiruhamvuk sem maradt.

Mikor visszatért átvészolt és fáradta előáll a gróf és nagyhangon követeli a zsoldját, a kialkudott 300 aranyakat. Szegény ki-

Brassó, szept. 3.

Román hang Apponyi nyilatkozatairól. A román nemzetiségi képviselők lapja, a „Lupta“ ma vezércikkben foglalkozik Apponyinak a hittantánításra vonatkozó rendeletét illető nyilatkozataival, amelyeket mi is közöltünk. A többi között ezeket mondja: Most legalább tisztán látunk. Apponyi harcot akar, hát legyen harc. De nemcsak a középen fogunk támadni, hanem majd gondoskodunk oldalcsapatokról is. Fel fogjuk támasztani a ruténeket és szerbeket is, akiket a kormány olcsón akar zsebre venni. Lesz gondunk arra, hogy Róma és Pétervár érdeklődjenek a rutén ügy iránt és hogy Pétervár ne engedje elnyomni szláv véreit.

Őszi kedveskedések.

— Politikai levél. —

Budapest, szeptember 1.

Poétákon kívül csak naiv emberek nem vallják még be, hogy az évek legszebb szaka az őszi. A természet busul, de az emberek mosolygósak. Sokan már zsebre gyűrték az ide termés árát: sokan most lesik várják, mint dagad gyöngyre a szőlő, bőséges, édes mustot ígérve; sokan gyerekeikkel cipelődnek igazgatóhoz, tanárhoz, kosztadóhoz, kik ilyenkor mint kedvesek, aranyosak. Őszkor általában véve derűsek az arcok. Ezért a legszebb szaka ez az évnek.

Az idén még a képviselők is bokavérös nótákkal állítanak majd be a képviselőházba. Kossuthnak szavát fogadták s csináltak is a nyáron olyan két apostoli—bankettet Szegeden, meg Félégyházán, amitől még most is peng a sarkantyujuk. Akinek csak engedte a tüdeje a nyári melegben, úgy kibeszélte magát, hogy most már a parlamentben háborítatlanul alhatik az új választásokig. Justh ugyan rá nem csenget.

Csak az a kérdés, hogy mikor lesznek az új választások. A hangos szónoklatokban, a nyári filippikákban nem hallottuk egyebnek a dörgését, mint az önálló bankot 1911-re, az önálló vámterületet 1911-re, a fuziót pedig — semmikorra! Most a dörgést teljesen elnyomta a sutlogás.

Azt mondják: valami van a levegőben. A politikai exkurziók fortisimói, minden krescendó nélkül egyszerre sutlogásba gyöngültek.

Némelyek úgy vélik, hogy a kormány, a derűs, jóízű emberek közé állt s őszre szintén kedveskedni akar, ha egyének nem az alkotmánypártnak. Az ellenzéki töredékek s talán a függetlenségi párt is merényletnek minősítik ezt a kedveskedést.

Politikai körökben még csak sugdosnak róla, de ez a sugdosás már itt-ott félhangos beszéd is, hogy tudniillik a kormány ősszel, szeptember közepén, amint a parlament összeül, a formalitások rövid útján felosztatja a Házat és azonmód új választások kiírását kéri a királytól. Így akarnak Wekerléék a költségvetés, indemnitás, beruházás és egyéb sürgős kérdések eldöntésére többséget szerezni.

Erre a lépésre a kormányt a pártoknak s különösen a függetlenségi pártnak ama közönyös magatartása ösztönözte. Mellyel a nyáron a kerületek nyakán aludtak. Jó a taktika, de alig hoz valamicskével többet a mai számaránynál a kormány konyhájába. Az alkotmánypárt teljesen tájékozatlan az ő programja körül, a függetlenségi párt szét van szakadozva, a néppárt minden erejét eddigi kerületei megtartására fordítja, tehát győztesen, nagyobb diadalokat aratva, alig érkezik be valamelyik párt. A nemzetiségi folytonosan növekvőben vannak s a Nemzeti Társaskör csöndes lakói is kilincselnek Tiszánál. E részről is várhatni valami kis porkavarodást.

Ha tehát csakugyan megvalósítja tervét a kormány, rövidesen visszafordulnak a kárikulai napok. Nagy dandárja lesz a kerületfogdosásnak!

Különben a politikai börziánerek úgy biztatnak, hogy az idén olcsók lesznek a kerületek, mert a pártkasszák már a kotyogónál is szűkebben eresztenek. Majd elválnak!...

HIREK.

Brassó, szept. 3.

Brassó szeptemberben. (Terrasz alatt.)

Szeptember beköszöntével bucsuzott — tőlünk legalább, itt a hűvös Czenk alján —

a nyár is. Ez pedig Brassóban egy új sáison fordulópontját jelenti. Mint őszkor a fecskék, úgy szállingózik ilyenkor déliesebb hazája felé a szomszédos Romániának nyárára ideözönlött idegensége. A legjobb barometert erre a változásra a Kolostor-kapu előtti Transsylvánia kávéház szellős terrasza nyújtja. Egy héttel ezelőtt még zsufolásig szorongtak esténként a kis kerek asztalok körül. Legujabb angol és francia divatu hatalmas — nem is kalap — hanem vékák alól fekete, tüzes szemű román asszonyok és leányok udvaroltattak maguknak civil és katonatiszt honfitársaiktól akár csak a bukaresti boulevardokon, vagy konstanzai sétányokon.

Mert itt ugyan alig emlékeztette őket valami arra, hogy Magyarországon és nem Romániában vannak. A vendéglős, a pincérek, a brassói ismerőseik mind, valamennyien előzékeny figyelemmel, korrekt román szóval tudakolták becses kívánságaikat és — hogylétüket. A buzgóbbak pedig bizonyára még a saison előtt vettek francia órákat, hogy aztán annak idején kellő pózzal applikálhassák az automobil fátyolos barna domusare előtt a profanus „kisztihand“ helyébe: „Agréș moi, madam, que je vous embrasse les mains!“ A parlíngást ezután az egyébként telivér parisienne bevezetés után már legtöbbször mégis tanácsos volt honi román szóval folytatni, mert a sok idegen között nem lehetett tudni nincs-e a közelben egy franciául jól halló is, aki a diplomacia finom nyelvének keréketöréséért hasgörcsöt, vagy idegrohamot kap! Csak egy valami juttathatta sűrűbben is eszükbe, hogy van itt valami — „m a g y a r i s!“

Ez a memontó pedig a z e n e !

Ezt is fajrokonuk tette, de aki származása mellett is érzésben kimutatja, hogy magyar cigány! Mikor Dick Gyuri vonója végig siklik azon az ezüstös négy huron, s rezgő ujjai alól hol andalító mélabusan, hol tűzzel, hol sirva, hol kacagva röppen el a magyar dalnak e földön oly páratlan rithmikus melódiája — akkor többször a konzervatív csendesebb tónusban folyik és a figyelem is inkább oda fordul ahol száraz a kihalt fa oly elevenen, oly melegséggel zengi hogy „Csendesesen csak csendesesen.“ „Rózsabokor a domb olda-

rályfi, mit csináljon? Fáradtan, összeförten, ahogy volt, még az éjjel lecsapott a kötés-szegő barátira: pozdorjává verte és visszakergette hazájába, ahonnan jött — Németországba.

Igen! Mert bátor volt ő! És bár sok rosszat irtak és mondtak róla, — vézna, becselt mellében mégis dacos lánggal égett a bátorság, mint könnyelmű és kalandos őseié, akik versenyt száguldtak a szélviharral az ódi pusztán.

A „Bécsi Képes Krónika“ csak sejteni engedi, de én tudom, hogy ő vitézebb volt bármelyik festvérénél! De nála a harc csak játék volt, amelyben gyermekes naiv lelkének gyönyörűsége tellett. Sápadt, áttetsző halvány-ságu arca csak akkor éledt fel, ha belémelte azt a nagy porfelhő, melyet fölvert a heutmoger lovaknak csatarohama.

És mikor Mosonyba ment, elébe jött az anyja és sirva monda neki:

— Én édes fiam, miért nem hallgattál soha az én tanácsomra, sem a jó Erneyi tanácsára? Miért hallgattál mindig az gonosz Vidnek a szavára? Javainkat ez emésztette meg és ez tett tönkre téged, én szegény ó fiam!

És Salamon nagy haragra gerjedt és meg akarta ütni az anyját. Így írja legalább a „Bécsi Képes Krónika“. Én nem hiszem.

... Oly különösen zúg ott a nádas, mintha a szél játszana hangtalan furulyákon ismeretlen melódiákat. És valami megmagyarázhatatlan érzés hozzá visz a szegény királyfihoz, kinek szomorú sorsát mintha most megérteném!

Mert bohém volt ő, annyira bohém, hogy azt ma talán meg sem tudnók érteni és hét évszázaddal kellene visszamenni a múltba.

Könnyelmű, lobogó vére üzte, hajszolta be a csillagtalan éjszakába, a szerencsétlenségbe. Szegény királyfi, Árpád szerencsétlen unokája! Mint azok a bolond magyar fiúk, akik vakmerő kalandvágytól űzve, átuszatták a tengeröblöket, hogy otthagyják a fogukat a Po-vidéken.

Milyen különös! És hogy én ide állok most védeni őt, a megtagadottat, a krónikások és a história ellen, a szegény Salamon királyt, aki a jó ég tudja, merre pihen most, széles Magyarország melyik szögletében!

Testvére, László, szerencsésebb volt. Annak a szentek glóriája koszoruzza a hom-

lokát. Talán nem volt jobb szíve, mint neki, de nem volt annyira bohém!

Fehér levelüket hullatják az iharfák, Távolról valami bánatos magyar nóta elhaló dallama hallatszik. Milyen szomorú!... Halvány világgal égnek a Göncölszekér csillagai. Szeretném, ha most itt ülné mellettem Ő, a kitagadott magyar királyfi. Nézném halvány arcát; fáradt, bánatos fejét lehajthatná mellemre; és megsimogatnám csodaszép szőke haját, amelybe világos aranszálak kerültek, amit a ruthén királylányoktól örökölt.

... Hogy zúg a szél! Talán vihar lesz. A kocsí ponyváját tépi, verdesi rázza. Zugva, kavarogva forrong a nádas, — ide hallatszik a tó hullámvihara. Az ég elborult, szemeimet behunyom. Vad üvöltés, lőnyerítés hallatszik. És igen... látom... látom! Ott száguld. Véres homlokáról le van tépve a süveg. Megismertem a szőke hajáról... Ő volt, az elátkozott királyfi, Salamon, amint bekergette a mocsárba a besenyőket.

Vagy csak hallucinálás, merengő lelkem víziója lett volna ez?...

lán . . . " és az újabb és régebbi fülbemá-
szó népdalok legszebbjeit. Mert hiába, ha
nyelvünkkel, nemzetünkkel nem is nagyon
rokonszenveznek, vagy legalább mutatják
hogyan nem simpatizálnak, a magyar dal mégis
olyasvalami, a mitől idegenkedni nem
lehet!

A szeptemberi őszi szellő elfújja az
idegenek brassói szép napjait. A sétányok és
terrasszok közönsége ritkul, s őszi képük
már ismét csak a „helyi érdekü.” Brassó,
mely még röviddel ezelőtt egy fashionable,
előkelő üdülő hely változatos panorámáját
adta, ismét visszaültette egyszerű, provinciá-
lis jellegét. — A viszontlátásra hölgyeim és
uraim.

Sixtus.

— **Közigazgatási bizottsági ülés**
Brassóvármegye közigazgatási bizottsága f.
hó 14-én, kedden délelőtt 9 órakor a vár-
megyeház nagyüléstermében tartja a havi
rendes ülését. Mikés Zsigmond gróf főis-
pán elnöklelte alatt.

— **Tanügyi kinevezés és áthelye-
zés.** A közoktatásügyi miniszter dr. Kassák
József budapesti V. ker. állami főgimnáziumi
h. tanárt a brassói állami főreáliskolához
rendes tanárrá nevezte ki.

— **A gyergyószentmiklós-dédai
vonat a brassói forgalomban.** Most
már kétséget nem szenved, hogy novembe
hó 1-én megnyílik a gyergyószentmiklós—
dédai vonal. Az új fővonat, mely az eddigi
székely vasutakból verődik össze, Székely-
kocsárdnál fut bele a brassó—budapesti fő-
vonalba s ezen az állomáson át lép érintke-
zésbe a fővárossal a székelység. A menet-
rend összeállítása iránt most történik intéz-
kedés. E szerint a brassó—budapesti vona-
lon közlekedő összes vonatok magukkal hoz-
zák és viszik az új vonatra kerülő közvetlen
kocsikat, melyek Székelykocsárdon lekapcsol-
ódnak. A két legfontosabb vonat, melynek
erre a vonatra jelentősége van és lehet, a
Brassóba reggel 8 óra előtt érkező személy-
vonat és a délutáni gyorsvonat. Az első esti
11 órakor érinti Székelykocsárdot. Ez a vo-
nat, helyesebben az ennek toldatát képező
székely vonatnak Székelykocsárdtól Seps-
szentgyörgyre körülbelül ugyanakkora távol-
ságot kell megfutnia, mint Brassóig. A me-
netrend beosztásánál keresni kell a módot
arra, hogy ez a most fél hétkor ideérkező
csiki vonat érkezése idején ide jöhessen, kü-
lönben ez új vonal előnye ebben a viszony-
latban semmit se érnek. A délutáni gyors-
vonat viszont reggel fél kilenc órakor van
Kocsárdon, honnan hat óra alatt fut be
Brassóba háromnegyed kettőre.

— **A filharmónikusok előiskolá-
ja,** október hó 7-én nyílik meg. Jelentke-
zéseket elfogad Krause Miksa zeneigazgató
Korház-utca 44. szám alatti lakásán.

— **A neolog izraelita hitközség-
nél** a templomi imaszékek bérbeadása f.
hó 5-én veszi kezdetét a hitk. irodájában
(Arvaház-utca 31.) naponta d. e. 8—10 és
délután 4—6-ig.

— **Gyilkossági kísérlet.** Barabás
Ferencz 25 éves napszámos teljesen elázott
állapotban feküdt le aludni tegnap este egy
vasut-utcai korcsmában. Vele együtt mulatoz-
va töltötte el a napot Máthé József napszá-
mos, aki szintén erősen borközi állapotban
volt. Mikor Barabás félig elszunyadt a sötét-
korcsmában Máthé mögéje lopódzott
és a zsebkésével hátba szúrta Barabást élet-
veszélyes sérüléssel szándékozta megöl-
ni. Tegnap szállította fel repülőgé-

Az orgyilkost letartóztatták. Tettét, vallomása
szerint felbujtatásra követte el.

— **A diszkrét város.** Krassószörény-
ben, Lugoson egy ottani hírlap a napokban
egy erkölcssten merényletről s egy gyilkossá-
gról számolt be. Nevek nélkül. Természetesen
óriási feltűnést keltett a hír s kutatták, hogy
ki a merénylő és ki a gyilkos. A lap most
a következőkben értesíti olvasóit, hogy rossz
nyomon jár a találgatás.

„E cikket többen egy városunkban
közismert uri egyénre vonatkoztatták. Most
az igazság érdekében ki kell jelentenünk,
hogy szóban forgó cikkünkben, melyre az
illetők céloztak, az illető vagyonos s köz-
tisztelőben álló, előkelő család ifju tagja
egyéltalán érintve nem volt, miután ő az
egész ügytől távol áll, benne semmi része
nem volt, így tehát cikkünk reá nem is vo-
natkoztatható. Egyébként is mi cikkünket
nem is személyek ellen, nem szenzáció
hajhászásból, de az igazság és erkölcsiség
érdekében írtuk.”

Kedves, jó levegőjű város az a Lugos,
ahol egy gyilkosságról s egy erköcstelen me-
rényletről napok múlva se tudják meg, hogy
ki volt a tettes s a lap rektifikál, de nem
nevezi meg a bűnöst. Mintha magánügyről
volna szó, amelyhez a sajtónak semmi köze.
Ez a diszkrétció — megható.

— **Bortermelők kongresszusa.** A
városi tanács közhírre teszi: a bortermelők
borvásárral és borkiállításával kapcsolatos or-
szágos kongresszusa folyó évi szeptember
hó 19-én és 20-án Versecen fog megtartatni,
amelyre az érdeklődők ezuton is meghivat-
nak. Közelebbi felvilágosítások kiánatra a
városi tanács III. közigazgatási ügyosztálya-
ban kaphatók.

— **A szellemi krumpli.** Az aradi
fa- és fémipari iskola egyik derék tanára, a
ki mellékfoglalkozásként író, előfizetési fel-
hívást bocsátott ki, amely kétségtelenül nem
maradt el feltűnés dolgában előbbeni írás-
művei mögött. Költeménykötetéről van szó:
a melynek első része: „Hitünk, Hősi Köl-
temény Nyolc Énekben” című mű. A cim
után még érdekesebb előfizetési felhívás kö-
vetkezik, a melynek bevezető sorai ezek:
„Egy árucikket bátorítok felkínálni, mely —
saját érdekeimre sajnálattal kell bevallanom
— nem szellemi dohányfűst, sem szellemi
alkohol, hanem csak szellemi — krumpli.
Holott a történelmi tapasztalat tanulsága sze-
rint: a két első cikk, mert élvezeti szer, az
emberek közt minden tilalom dacára gyor-
san és nagy mértékben elterjedt; míg az
utolsót — csak erőt adó tápszer, nem gyö-
nyöködtető idegméreg lévén — törvényho-
zási parancsokkal kellett az emberekre rá-
kényszeríteni.”

— **Fenyőtoboz, mint repülőgép.**
Egyik debreceni lapban olvassuk, hogy ott
Juhász Béla Máv. üzletvezetőségi hivatal-
nok aeroplant talált fel, a melynek sikerké-
pes modelljével a minap készült el.

Juhász Béla találmánya — írja a deb-
receni ujság — elűt az eddigi repülőgépek-
től, amennyiben alakja fenyőtobozhoz ha-
sonlít s azok, akik értenek a dologhoz, azt
állítják, hogy „Juhász találmánya forradal-
mat fog kelteni a léghajózás terén.” A deb-
receni aeroplan mintamodellje villamos mo-
torral van összekötve, a mely a hajtó-
erőt szolgáltatja a repüléshez. Szombaton
Juhász a köntösgáton tett próbát találmánya-
val nem minden eredmény nélkül. Juhász
Bélát a kereskedelmi miniszter Budapestre
helyezte át. Tegnap szállította fel repülőgé-

pét a fővárosba, ahol folytatja tanulmányait.
Ha sikerül Juhásznak vállalkozása, úgy Deb-
recen sem marad mögötte azon városoknak,
amelyek felé a világ feszült figyelme irá-
nyul.”

Arad és Nagyvárad után, hol tudva-
levőleg két színész kísérletezik új szerkezetű
repülőgépekkel a magyar technika nagy di-
csőségére, a Hortobágy mellől most beállit
ime Debrecen és akar adni magyar egy Ble-
riót Hurrach Debrecen, éljen a fenyőtoboz,
mint repülőgép.

— **Felszólítás.** A „Magy. Munk.
Rokkant- és Nyugdíj Egylete” brassói 109-
ik fiókpénztárának elnöksége ezuton is fel-
szólítja a hátralékos tagokat, hogy hátralékai-
kat folyó hó 5-én d. e. 9—11 óráig a fiók-
pénztár helyiségében (Nr. 5.) annál is in-
kább rendezzék, mert ellenkező esetben az
Alapszabályok idevágó §§-ai értelmében a
tagok sorából töröltetni fognak. Megjegyzem
még, hogy a hátralékok a késedelmi kama-
tokkal és felszólítási díjakkal együtt egyszer-
re fizetendőek s hogy részletfizetéseket nem
fogadhatunk el.

Ugyancsak f. hó 5-én a hiv. órák alatt
új tagok felvétele is eszközöltetik. I. o. 10
II. o. 24, III. o. 30 fillér hetenkint, beiratás,
díj 1.50. A beiratkozásnál legalább 4 héti
előre fizetendő. Érdeklődőknek alapszabály-
lyal és felvilágosítással szívesen szolgál
Csiby Béla e. elnök, Vár-utca 44., vagy Ka-
pu-utca 64. sz. a.

— **A városi zenekar sétatéri
hangversenyei.** A városi zenekar f. hó
4-én, szombaton d. u. 1/6 órakor az alsó-
sétatéren hangversenyez. A műsor: Weber,
Liszt, Caudella, Delibes, Hoch és Massenet
szerzeményeiből áll. — Vasárnap délelőtt
11 órakor az alsó-sétatéren hangversenyez
a városi zenekar. A műsor Lehar, Schneider,
Ristiits, Strausz J. és Sousa szerzeményei-
ből áll.

Irodalom.

**Új ref. énekes és vallás
könyvek.** Az erdélyi református egy-
házkerület „Állandó Igazgató Tanácsa”
rendelete folytán az egyetemes ref.
egyház határozata alapján jövőben a
megújított egyházi énekes könyveket
kell használni a templomokban és is-
kolákban egyaránt. E célra új énekes
könyveket adott ki az erdélyi ref. egy-
házkerület csinos kivitelben, zsebben
is hordozható nagyságban. Az új éne-
kes könyvek lényeges eltérést mutat-
nak szövegben, de különösen dallam-
ban a régihez viszonyítva. Miért is az
egyöntetű templomi éneklés lehetővé
tételére szíves figyelmébe ajánljuk a
református vallású közönségnek a
„Brassói Lapok” kiadóhivatalában
kapható énekes könyveket.

Egyszerű, kis alakban, bekötve
ára egy korona. Kapható azonban
diszes kiállításban is, bőr vagy csont
kötésben 2—6 korona árban. Az új
énekes könyveket különösen a tanu-
ló ifjúság figyelmébe ajánljuk, mert
rájuk nézve ezek beszerzése köte-
lező. Egyben tudtul adjuk, hogy az
összes ref. valláskönyvek is a „Bras-

sói Lapok" kiadóhivatalában (Kapu-
utca 64. sz.) szerezhetők be.

Brassó, 1909. VIII.-30.

A református papi hivatal.

Színház.

Brassói Színház.

Pénteken, szept. 4-én

A császár katonái.

Színmű 3 felvonásban.

Pénztárnyitás 7 órakor. — Kezdet 8 órakor.

Heti műsor:

Vasárnap d. u. félhelyárakkal: Buborékok. Este: Aranylakodalom.

Hétfőn: Lili.

Kedden, Harsányi Margit szerződött tag első fellépésével, ujdonságul először: A kíváncsi.

Szerdán, két előadás; délután félhelyárakkal: Cigánybáró. Este: Az Iglói diákok.

Csütörtökön: János vitéz.

Pénteken: Corneville harangok.

Szombaton: Falusi verebek.

A cigánybáró. Strausz szép zenéjű operettjének, a Cigánybárónak címszerepében mutatkozott be ma este a brassói közönségnek Barna Andor, a Komjáthy-lászló utca tenoristája. A hangja nem oly tisztán csengő és kellemes, mint az elődjéé, ezzel szemben azonban sokkalta nagyobb az ének-tudása és a játékbéli készsége. A közönség szívesen fogadta és nagyobb énekszámait zajosan megtapsolta. Cipra, a vén cigány-asszony szerepét is ujonnan szerződött tag, Csánádi Irma játszotta. Nem nagy terjedelmű, de kellemes alhangja van, amelylyel kitünően bánik. A játéka öntudatos. Nagyon szívesen fogadták őt is. Új volt Saffi szerepében Megyeri Ilonka, aki pompás hangjával egyre közelebb férkőzik a közönség szívéhez. Arzóna szerepében Hornyai Janka és Tihanyi, mint Carneró. Mindhárman megerősítették ma esti szereplésükkel is róluk hangoztatott előző jó véleményünket. Nem mulaszthatjuk el megemlíteni, hogy a női és férfikar valósággal brillírozott. A színház csaknem egészen tele volt.

Szerepváltozás. A szombaton színter kerülő „Császár katonái”-ban kellett volna először fellépnie Ambrus Camillának, a kassa—brassói színtársulat új drámai színésznőjének. Ambrus Camilla azonban az igazgatóságtól nyert értesüléseink szerint váratlanul megbetegedett, s így szerepét Fái Flóra fogja játszani.

Aranylakodalom. Beöthy László és Rákosi Victor nagyhatású hazafias színművének — mely vasárnap este kerül színter, szereposztása a következő: Koltay Jenő altábornagy — Bársony Aladár, Katalin — Fái Flóra, Koltay Béla — Miskey, Ilona — Ambrus Camilla, Koltay Miklós — Megyeri Ilona, Koltay Jancsi — Szabó Sándor, Nyárády — Ungvári Mór, Howard James — Serfőzy, Emerencia — Vágóné, Nyáry Pál — Serfőzy, Vidacs János — Miskey, Palóc gazda — Ungvári, Jurátus — Virányi Sándor, Mikulák Janó — Tihanyi Vilmos, Tábornok — Majthényi, A kormányzó — Bartha, Bodó — Virányi, Pista — Barics, Boriska — Csánádi Irma, Prodán néptáncos — Majthényi, Szalmás — Ungvári, Stöhr Donnermark gróf — Majthényi László.

hényi, Szalmás — Ungvári, Stöhr Donnermark gróf — Majthényi László.

Telefon — Távirat.

(Saját tudósítónk jelentése.)

(Budapest, 1909. szeptember 3.)

Királyi kihallgatások.

Bécsből jelentik, hogy Lukács Lászlót a király szeptember hó 17-én külön kihallgatáson fogadja.

Ezen audiencia már régebben elhatározott dolog volt.

Ugyanakkor a király előbb Wekerle Sándort fogadja és ha Wekerle elfogadható javaslatot nem terjesztene Őfelsége elé, Lukács László nyer megbízatást, hogy a függetlenségi párttal kormányt alakítson.

Azon esetben, ha Lukács ezen újabb megbízatása is kudarccal végződnék, a király nyomban feloszlatta a házat.

Az orvoskongresszus.

Az orvoskongresszus ma befejezte munkáját és holnap az egybegyűlt orvosok a szélrőzsa minden irányába szétoszlának.

Holnap reggel még összeül a bizottság, hogy a jövő kongresszus helyét idejét és állapítsa meg. Berlin és London között lesz a döntés.

Fabricius nyugalomban.

Pozsonyból jelentik, hogy Fabricius Győző, a pozsonyi honvéd-dandár parancsnoka, akinek szereplése az országgyűlés feloszlata alkalmával oly nagy felháborodást keltett, ideiglenesen szabadságoltatott. A szabadság leteltével Fabricius nyugalomba vonul, miután megrongált egészsége nem engedi meg a további szolgálatot.

Fabricius nagy fokban idegbeteg, mely betegségét állítólag az országgyűlés feloszlataánál szerezte.

Öngyilkos irónő.

Bécsben ma megmérgezte magát Pataky Ilona magyar származású irónő a koronás aranyérem tulajdonosnője.

Tettének oka nagyfokú idegesség.

Hol legyen a harmadik egyetem.

A szegedi, makói és vásárhelyi diákok mozgalmat indítottak aziránt, hogy a harmadik egyetemet Szegeden állítsák fel.

Ebből kifolyólag emlékiratot intéztek a királyhoz.

A szerb összeesküvés.

Belgrádból jelentik, hogy Bogdanovics őrnagy, a szerb összeesküvők

vezére számos fenyegető levelet kapott, amelyekben felszólítják, hogy azonnal hagyja el az országot, mert különben megölik.

Nagy felhőszakadás.

Aradról jelentik, hogy ott ma óriási felhőszakadás volt, amely a termést teljesen tönkretette.

Végzetes játék.

A vas megyei Baltavár község határában a zágrábi tüzérezred gyakorlatozott.

A pikenő alatt a tüzekek egy vak-tölténnyel játszadoztak.

Eközben a töltény hirtelen felrobbant és az egyik tüzért megölte.

Öngyilkos végrehajtó.

Szombatnelyről jelentik, hogy Friedrich Jenő városi végrehajtó ma főbelötte magát és szörnyethalt.

Tettét azért követte el, mert feljebbvalója szigorúan bánt el vele.

Eladó

Bolonya, Jancsior 7. és 8. sz. alatti két ház.

Tudakozódhatni a tulajdonosnál Ó-Brassó, Hosszu-u. 86. sz. (1950.)

Egy kocsi

jókarban, olajtengelylyel, helyszűke miatt olcsón eladó. — Megtekinthető Ó-Brassó, Hosszu-utca 86. (1951)

Gremie I. G. csemege-üzletébe

egy ügyes elárusító kerestetik. A három nyelv tudása megkívánatik. Aki csemegeüzletben már alkalmazva volt, előnyben részesül.

1941

Világos cseresznyefa-hálószoba,

ebédlő teljes konyhaberendezés és más butor, valamennyi remek és a legmodernebb kivitelben, elköl-tőzés miatt igen olcsón

eladó.

Szent János-utca 28. emelet.

(1968.)

A „BRASSÓI LAPOK” előfizetési díja.

HELYBEN vagy VIDÉKRE:

házhöz hordva. postán küldve.

Egy évre	20.—
Fél évre	10.—
Negyed évre	5.—
Egy órá	1.70

Előfizetni bármely naptól kezdve lehet. Mutatványszámokat készséggel küldünk.

BRASSÓI LAPOK

KÖNYVNYOMDAJA

készít mindenféle nyomtatványokat a legszebb kivitelben és legjutányosabb árban.

A legszebb képes levelezőlapok, finom és divatos, szebbnél-szebb levélpapírok:

Iskolatáskák, író- és rajzeszközök, valamint mindenféle iskolai cikkek nagy választékban kaphatók

a „BRASSÓI LAPOK” könyvkereskedéseiben
BRASSÓ

Életnagyságu arckép

bármely fénykép után
csak 20— korona

művészi kivitelben rendelhető
a „BRASSÓI LAPOK” könyvkereskedésében, Kapu-utca 64.

Mintaképek ott megtekinthetők

A modern cipő
ipar legkiválóbb gyártmánya,
soktól utánozva,
senkitől elérve.

Szalamander-jegyű

női és férfi cipők.

Egységár nők és urak részére minden állásban, bőrben és színben:

A legjobb . K 16.50 párja.

A legfinomabb „ 20.50 ”

Egyed. árusítója:

Ipsen különleges cipő áruházai:

Brassó. — Segesvár. — Medgyes.

Kolostor-u. 36.
1949

Bajor-utca 10.

Főtér 26.

Eredeti SINGER varrógép
BRASSÓ,
Kapu-u. 23 sz.
Csakis e védjeggyel!

Kellemen Ferenc a „Fehér-templomhoz”
gyógyszertára —
Kolostor-utca 8. szám alatt.

Ajánlja kitűnő saját készítményű biztos határu

Vénus oréme	1 tégely	— 80 f
Vénus szappan	1 darab	— 60 f
Vénus powder	1 doboz	1 20 f
Petrolina hajszesz	1 üveg	2.— f

Nagy választék különlegességekben, ásványvizekben, parfümökben és gummiárukban.

A ki jó villásreggelit és egy jó pohár erdélyi bort vagy frissen csapolt sört akar inni, az jöjjön a tanácsházi pincébe

Kodesch Viktor-hoz
aszembe a közuti v. megállóhelynél.

„A régi Tanácsházban”
Buzasor 4. sz.
alatt lévő borkimérésben úgy helybeliek, mint idegenek
kitűnő borokat
kapnak. (Asztali és palackborok)

JÓ BOROK.
(asztali és palack borok)
A „Fehér kakaó”-hoz
címezett borkimérésben állandóan raktáron vannak.
— Kapu-u. 20. sz. a. —

Központi Nr. 1. Szálló Brassó.
A város és vidék közönségének találkozó helye. Kényelmes, tiszta szobák. Gyönyörű tánc- és étterem.
Kitűnő konyha. Valódi jó italok.
Pontos kiszolgálás. Omnibusz a vasútállomásnál.
Whynanek József, szállodás.

Első brassói
mű és borotva homoruköszörülő
Nagy raktár
finom acélárukban.
Szolid kiszolgálás! Valesio J. utóda
Kapu-utca 18.

Pásztori Sándor
sodronyszövet-fonat kertkerítés és ruganyos acél-sodrony-ágybetétek gyára
BRASSÓ, Kórház-u. 32.

Tellmann Vilmos és Tsai
posztógyára, BRASSÓ.
Hátulsó-utca 50—56 szám alatt.
Ajánlja saját készítményeit mindenféle posztókban és flanellekben.

Foith György és Társa
kötőgyár, rövid- és szövő-áru üzlet
nagyban és kicsinyben
Kapu-utca 44. sz.
Saját gyártmányú kötött-áru. Mindenféle harisnya és triko-áruk olcsón és nagy választékban kaphatók.

Eredeti PFAFF varrógépek
Wetzel Otto
BRASSÓ.
Weisz-Mihály-u. 30. szám alatt.
csakis e védjeggyel.

Legnagyobb választék kongrészsövetekben.

Hölgyek, akik szép kézimunkát venni akarnak, győződjenek meg arról, hogy én csak finom árut tartok.

Törülközőkre, zsebkendőkre, szalvétákra, asztalneműre monogrammok 5—6 óra alatt bármily mennyiségben himeztetnek.

Weisz Mihály-u. 4. **BOLESCH FRIGYES**
(Copony-féle ház.)

Mindennemű fehérnemű készítése.

Előnyomtató.

Hímzőfonalak.

Egy szép szoba

butorozva, vagy butor nélkül

kiadó

Kapu-utca 64. emelet.

ROPSbiztonsági
gyorsfőző.Tűzveszély
kizárva.

Ha felborul, elalszik.

Szesz ki nem folyhat.

Szeszfogyasztásban igen takarékos.

Kapható minden jobb vasáru és háztartási
cikkeket árusító üzletekben.Ha valahol nem kapható, szíveskedjék hoz-
zánk fordulni.

Képes prospectus ingyen és bérmentve.

ROPS Fémáru Részv.-Társ.

BUDAPEST, V, Külső-Váci-út 74/14.

(1893)

Helybeli elárúsító:

Vadady Ferenc.**Kiadó**két szép udvari szoba, kamra és pince
Kapu-utca 8 sz. 1970.**Órás tanulónak**azonnal felvétetik kellő iskolát végzett jó
házból való fiú.Cím: GRÜNFELD JÓZSEF műórás
Kapu-u. 49. (1971)**Brassói- posztó- divat- és kötött-
szövéttáru gyárak,****Scherg Vilmos és Társai**ajánlják jóhírnevű gyártmá-
nyaikat ugymint mindennemű
posztókat, divatszöveteket,
egyenruhaszöveteket, viz-
mentes lodeneket, szőnyege-
ket, utazó plaideket, ágy-
terítőket, kocsipokrócokat,
∴ lópokrócokat stb. stb. ∴

RAKTÁR:

BRASSÓ, Ferenc József tár.

Számos legmagasabb díjakkal kitüntetve.

Figyelemreméltó!

Magyar anyag!

„MILLENIUM” aratógépek

Magyar munka!

1908—1909. ÉVI
...SZERKEZET...

Minden más gyármányt felülmulnak.

Egységáraink további engedmények nélkül

„Millenium”
kéveköti aratógép

Budapesten

Brassói raktárban

1000 K.

1080 kor.

„Millenium”
marokrakó aratógép

Budapesten

Brassói raktárban

500 kor.

540 kor.

„Millenium”
fűkaszalógép

Budapesten

Brassói raktárban

400 kor.

425 kor.

Alkalmat kívánok nyújtani minden gazdának, hogy olcsón szerezze be aratógé-
peinket és győződjék meg arról, hogy ezen kitűnő minőségű magyar gyártmány
minden más származású gépnél jobb.

Az általam szállított gépekért a legmesszebbmenő jótállást vállalom.

Részletesebb felvilágosítással és árjegyzékkel szívesen szolgál.

Bartha Árpáda magyar kir. államvasutak gépgyára vezér-
ügynökségének, Brassó, Háromszék, Csik- és
Fogaras megyék képviselője.**BRASSÓ, Hosszu-utca 15. és Hosszu-u. 176.**

Telefon 347. | Alkatrészekből nagy raktár. | Szerelő díjmentesen. | Telefon 347

Üzletmegnyitás!

Kapu-utca 9-11 szám alatt

IZSÁK HENRIK és Társa

cég alatt, egy a mai kor igényeinek mindenben megfelelő

férfi-, fiu- és gyermekruha áruháznyílt meg, hol a legfinomabb és és legizlésebb árak
a legjutányosabb árak mellett szerezhetők be.Mindenkinek saját jól felfogott érdeke, mielőtt ruhát
vásárol, tekintse meg rendkívül választékos raktárun-
kat és érdeklődjék az olcsó árak iránt.**Külön osztály gyermekruhákban 3--10 éves korig.****Dús választék iskolai öltönyökben.****Pontos, figyelmes kiszolgálás!****Üzleti elv: Olcsón, de készpénzért!****GOLDSTEIN B. mellfüző különlegességek Kolostor-utca 21.**

Lapfőlapdonos a „Brassói Lapok” nyomdája.